

3 Od vlka ke psovi

Jak probíhá šlechtění, tedy zdokonalování rostlinných a živočišných organismů ve prospěch člověka?

Napiš, jak podle tebe vznikl za posledních 15 tisíc let z jednoho druhu živočicha (vlk obecný) jiný druh (pes domácí) a množství jeho současných plemen. Plemeno je skupina živočichů vyznačujících se v rámci druhu společnými charakteristickými vlastnostmi (poddruh).

Odpověď na otázku budeme hledat simulací toho, jak lidé vytvářeli jednotlivá plemena. **Vyzkoušejte si práci šlechtitelů, kterým byl zaslán následující požadavek.**

Ú1

Pracovníci ochrany životního prostředí by rádi využili plemeno psa na vyhledávání a donášku zraněného vodního ptactva, aby mohli být jedinci přeneseni do bezpečnějšího a vhodnějšího prostředí. Ptactvo je však velmi plaché a snadno se vyleká. Zároveň musí být přinesené bez způsobení dalších zranění s minimální mírou stresu. **Vaší úlohou je vytvořit podle jejich požadavků nové plemeno.**

1. Jaké vlastnosti by měl mít váš pes z hlediska stavby těla a chování?

Označte míru rozvinutí těchto vlastností v následující tabulce 3.1.

Tab. 3.1

	VLASTNOST	MÍRA ROZVINUTÍ VLASTNOSTI			
fyzická	čich	nadprůměr	průměr	podprůměr	jakýkoliv
	zrak	nadprůměr	průměr	podprůměr	jakýkoliv
	sluch	nadprůměr	průměr	podprůměr	jakýkoliv
	rychlost	nadprůměr	průměr	podprůměr	jakákoliv
	vytrvalost	nadprůměr	průměr	podprůměr	jakákoliv
	síla	nadprůměr	průměr	podprůměr	jakýkoliv
	zbarvení srsti	nadprůměr	průměr	podprůměr	jakékoliv
	délka srsti	nadprůměr	průměr	podprůměr	jakákoliv
chování	cvičitelnost	vysoká	průměrná	nízká	jakákoliv
	temperament	vysoký	průměrný	nízký	jakýkoliv
	štěkot	vysoký	průměrný	nízký	jakýkoliv

2. Na křížení můžete použít plemena popsaná v následující tabulce

Tab. 3.2

	 STRACHOJED	 ROKRŠPANĚL	 DALOVIN	 ČUVČÁK	 ŠTĚKODAV	 HOPOV
čich	nadprůměrný	průměrný	nadprůměrný	podprůměrný	průměrný	nadprůměrný
zrak	průměrný	průměrný	průměrný	nadprůměrný	průměrný	nadprůměrný
sluch	nadprůměrný	průměrný	průměrný	nadprůměrný	nadprůměrný	průměrný
rychlost	průměrná	nadprůměrná	nadprůměrná	nadprůměrná	podprůměrná	průměrná
vytrvalost	podprůměrná	průměrná	nadprůměrná	průměrná	nadprůměrná	podprůměrná
síla	nadprůměrná	nadprůměrná	průměrná	podprůměrná	průměrná	podprůměrná
zbarvení srsti	velmi tmavé	průměrné	velmi světlé	velmi světlé	průměrné	velmi tmavé
délka srsti	dlouhá	středně dlouhá	dlouhá	krátká	středně dlouhá	dlouhá
cvičitelnost	průměrná	průměrná	vysoká	vysoká	nízká	vysoká
temperament	mírný	mírný	útočný	mírný	vyrovnaný	útočný
štěkot	průměrný	velmi hlasitý	průměrný	velmi tichý	velmi hlasitý	průměrný

3. Která dvě plemena jste vybrali jako vhodné kandidáty? Výběr vysvětlete.

4. Váš pár psů měl tři štěňata. Popište jejich vlastnosti, když každou vlastnost převzalo štěně náhodně od matky (fenky) nebo otce (psa). Náhodný přenos jednotlivých vlastností můžete namodelovat házením mince.

Tab. 3.3

	VLASTNOST	ŠTĚŇ 1	ŠTĚŇ 2	ŠTĚŇ 3
fyzická	čich			
	zrak			
	sluch			
	rychlost			
	vytrvalost			
	síla			
	zbarvení srsti			
	délka srsti			
chování	cvičitelnost			
	temperament			
	štěkot			

5. Porovnejte štěňata mezi sebou z pohledu vašeho kýženého výsledku.

Které ze štěňat by bylo na úlohu ochránáře nejvhodnější? _____

Jakým způsobem by se dalo vyšlechtit ještě vhodnější?

Nové plemeno jste nyní šlechtili z již existujících plemen. Diskutujte o tom, jak probíhalo šlechtění prvních plemen, když existoval jen vlk obecný.

Na základě vašich nových zkušeností opravte, zpřesněte nebo doplňte vaši původní představu o vytvoření nových plemen. Pomůžete si tak, že vysvětlíte vznik plemene čivava z vlka obecného, a to z následujících hledisek:

1. Jak probíhá šlechtění? _____

2. Na základě čeho se vybírají konkrétní jedinci v procesu šlechtění?
